

# فہرل و پاداشتی خیر و بے خشین

؟ / محمد اسعد

وونار خوتن له مزگھوتی: الفرقان

له شورش / چھمپھمال

ئوہوی کہ من کورتهیہکی له خزمهت  
جه نابتاندا باس ده که م پاداشتی خیرو  
صه ده قهیه بو خوشک وبرا نه داره کانت،  
بو ئوہوی بگه یته ئو بروایه ی که  
هه موومان له تهرازی شهرعدا یهک  
کیشمان هه یه مه گهر به له خوا ترسان و  
کاری چاک و جوان کیشمان به سه ننگ  
بکه یین، وه بشزانیت هه ژاری و ده ست  
کورتی به رامبهرت به لگه نی یه له سهر  
ئوہوی له تو که متره، وه بوونی سه روهت  
و مال و پاره ی توش به لگه نییه که له و  
زیاتری، جا به یارمه تی خوی گه وره  
باسی خیر و یارمه تی له چهند خالی کدا  
کورت ده که مه وه بو ئوہوی  
به خویندنه وه ی که میک له خوی غه فله تی  
ره زیلی وده ست نوقاوی بیینه دهر .

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام  
على نبينا محمد وعلى آله وأصحابه  
وأتباعه الى يوم الدين .

خوشک وبرا به ریزه کانت: یه کیک له و به ها  
زور گرنگ وگه ورانه ی که له ئایینی  
پیروزی ئیسلامدا زور گرنگی پی دراره  
بریتی یه له پاراستنی حه بلی برایه تی، که  
چه ندین ئایهت و فه رموده پاستیتی ئه مه  
به دیار ده خهن .

جا یه کیک له و کاره زور پیروزانه که ئه م  
حه بلی برایه تی و پیکه وه ژیانه پته وتر  
ده کات بریتی یه له خیر و یارمه تی بو  
هه ژاران و ده ست کورتان ونه داران .

**خوینهری به ریز:**

خیر و یارمه تی باسی زور له خو ده گریت  
وده رگامان زور به روودا ده کاته وه، به لام

**یه کهم: خیر و یارمه تی پاداشتی ( ۱ به**

**: ۵ ( ۷۰۰**

خوای گه وره ده فهرموویت:

﴿مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِئَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ﴾ [البقرة: ۲۶۱].

خوای گه وره و میهره بان نمونه یه که ده هینیتته وه بوئو که سانه ی مال ده به خشن له پیناوی و مه به ستیان ره زامه ندی ئه وه و سوود گه یانندی به هه ژاران وه کو فهرمووی: نمونه ی ئه وه که سانه ی که مالی خویمان ده به خشن له پیناوی خوای گه وره دا وه کو ده نکه گه نمیک وایه که حهوت گول بکات وهر گولله ی سه د ده نکی تیدا بیت، (واته پاداشتی خیر و چاکه یه که به حهوت سه ده)، وه خوای گه وره ویستی لی بیت بو هه رکه سیك له وه یش زیاتر پاداشتی ده داته وه .

### **خوینره نازیزه کان:**

با ته ماشا بکه ین په روه ردگار چه نده ده ولله مه نده له چاکه کردن له گه لماندا، به شیوه یه که له به رامبه ری یارمه تییه که

ده یدهن به هه ژارو نه داریک، که که مه و به هویه وه خو شه ویستی لای ئه وه ژاره ده بین، که چی خوای گه وره به عیباده تی وهرده گریت ان شاء الله وه چه ندین قات پاداشتمان ده داته وه له سه ری .

وه پیغه مبه ری خوا لیا له باسی زیاد بوون وگه وره بوونی خیر و سه ده قه و یارمه تیدا ده فهرموویت: ﴿مَنْ تَصَدَّقَ بِعَدْلِ تَمْرَةٍ مِنْ كَسَبٍ طَيِّبٍ لَّا يُصْعَدُ إِلَى اللَّهِ إِلَّا الطَّيِّبُ فَإِنَّ اللَّهَ يَقْبَلُهَا بِيَمِينِهِ ثُمَّ يُرَبِّهَا لِصَاحِبِهَا كَمَا يُرِي أَحَدُكُمْ فَلَوْهُ مِثْلُ الْجَبَلِ﴾<sup>(۱)</sup>.

واته: هه رکه سیك به ئه ندازه ی له ته خورما یه کی حه لال خیر بکات - که خوای گه وره جگه له حه لال هیچ شتیکی تر وهرنا گریت - ئه وه خوای گه وره به ده ستی راستی وهری ده گریت وگه وره ی ده کات بو خاوه نه که ی تا به ئه ندازه ی شاخیکی لی دیت، هه روه کو چون یه کیک له ئیوه بیچوه ئه سپه که ی گه وره ده کات. سوپاس وستایش بو خوای گه وره که ئه وه نده په حمه تی پر لیشاوه، وه خوای گه وره دلله کانمان جوش و خرؤش دات بو

(۱) صحیح البخاری، إرواء الغلیل: ۳/۳۹۳، مشکاة المصابیح، صحیح الترغیب والترهیب: ۸۵۶ .

ده‌وله‌مه‌ندی خاوه‌ن سامانی بی ژماره هه‌ن، ئە‌گه‌ر ئاو‌پێک بده‌نه‌وه به‌لایاندا و که‌مێک خه‌می ده‌ست کورتییان له‌سه‌ر سووک بکه‌ن، ئە‌وا با‌ری هه‌ژاری که‌متر ده‌بیته‌وه و له‌به‌رامبه‌ریشدا ئە‌مان ده‌گه‌ن به‌و پاداشته‌گه‌وره‌یه‌ی که‌ که‌مێکمان ده‌رباره‌ی باسکرد .

که‌وا بوو ئە‌و حه‌قه‌مان واله ئە‌ستۆدا که‌ ئە‌گه‌ر هه‌ژاریکمان هه‌ست پێک‌کرد یارمه‌تی بده‌ین ئە‌گه‌ر که‌مێکیش بیته‌، چونکه‌ به‌و به‌خشینه‌ دلێ خۆش ده‌بیته‌، وه‌ ئاشکراشه‌ هه‌یچ چاکه‌یه‌ک به‌ئه‌ندازه‌ی خێر و سه‌ده‌قه‌ خۆشی ناخاته‌ ناو دلێ هه‌ژارنه‌وه‌، چونکه‌ با‌ری قورسی ئە‌و نه‌بوونییه‌، پێغه‌مبه‌ری خوا

ده‌فه‌رموویت:

(أفضلُ الأعمالِ أنْ تدخلَ على أخيك سروراً أو تقضيَ عنه دَيْناً أو تُطعمَهُ خُبْزاً)<sup>(۳)</sup>.

واته‌: چاکترین کرده‌وه ئە‌وه‌یه‌ که‌ خۆشی وشادییه‌ک بখে‌یته‌ ناو دلێ براهه‌کته‌وه‌، یان قه‌رزاری‌یه‌کی بۆ بده‌یته‌وه‌، یان

یارمه‌تی دانی هه‌ژاران و به‌زه‌یی هاتنه‌وه به‌نه‌داراندا .

**دووهم: خێر و یارمه‌تی تاوان ده‌شواته‌وه و نایه‌یلی:**

له‌ پاداشتی یه‌که‌مدا خوای گه‌وره چاکه‌کانی بۆ چه‌ندین جارکردوین، به‌لام لێره‌دا موژده‌ی دووه‌می ئە‌وه‌یه‌ که‌ هۆکاریکه‌ بۆ سه‌رپه‌نه‌وه‌ی تاوانه‌کانمان إن شاء الله، وه‌ک سه‌روه‌رمان

ده‌فه‌رموویت:

(والصدقةُ تُطْفِيءُ الخَطِيئَةَ كما يُطْفِيءُ الماءُ النارَ)<sup>(۲)</sup>.

واته‌: وه‌خێرو یارمه‌تی تاوان ده‌کوژنیته‌وه و ده‌شواته‌وه‌، هه‌روه‌کو چۆن ئاو ئاگر ده‌کوژنیته‌وه .

به‌راستی حه‌یفه‌ بۆ ئوممه‌تیک له‌ وینه‌ی ئە‌م موژده‌ خۆشانه‌ی کرابیته‌ به‌خه‌لات به‌لام بی خه‌به‌ر بیته‌، په‌رسیاریک ده‌کریت که‌ ئایا ده‌بیته‌ چه‌ندان مندالی هه‌تیو و ئافره‌تی بیوه‌ژنی نه‌دارا هه‌بن له‌م شارو ولاته‌ی ئیمه‌دا که‌ به‌هه‌ژاری ژیان ده‌گوزه‌ریئن، به‌لام له‌به‌رامبه‌ردا چه‌ندان

(۳) (صحيح الجامع: ۱۰۹۶، سلسلة الأحاديث الصحيحة: ۱۴۹۴).

(۲) (صحيح الترغيب والترهيب: ۸۶۸) .

وهدد بینه به ربه ستيك له نيوان نيمه و  
دوزه خدا .

چون خيرو صه دهقه نابيته به ربه ست  
له كاتيكد چه ندين نه فس به هوي ئه و  
يارمه تيه وه له چه ندين مه ترسي  
ده ربازيان ده بيت .

چون چا كه كردن له گه ل نه داراندا هوكاري  
ره زامه ندي خوي گه وره نيه، له كاتيكد  
نه فسي موسلمان به پريزتره پايه دارتره له  
كه عبه ي پروز؟

چون يارمه تيدان و ده ست هينان به سر  
هه تيواندا هوكاري گه يشتنه به هشت و  
بوون به دراوسي پره سولي ئه كرم ا  
نيه، له كاتيكد چه ندين نايه ت ديفاع له  
مافي هه تيوان ده كات؟

پيغه مبهري خوا ا ده فهرموويت:  
(اجعلوا بينكم وبين النار حجاباً ولو بشق  
التمر)<sup>(٤)</sup> .

واته: به ربه ستيك له نيوان خوتان وئاگردا  
دابنين، يان دروست بكن بو ئه وه ي  
له چنگي قوتارين ئه گه ر به له ته  
خورمايه كيش بيت .

(٤) (سلسلة الأحاديث الصحيحة: ٨٩٧، وصحيح الجامع  
الصغير: ١٥٣).

خواردني پي بدهيت ئه گه ر له ته ناننيكيش  
بيت .

هه ژاري واهيه له بهر نه بووني سوال  
ده كات و ده ست له خه لكي پان ده كاته وه  
به و چا كه يه ي كه تو له گه ليده ده يكه يت،  
ئه گه ر واز له سوال و دزي و خراپه كاري  
به نييت، تو ان شاء الله پاداشتت بو  
ده نوسري، چونكه هوكاريك بووي بو  
ده رباز كردني ئه و برايته له شوين  
كه وتني شه يتان و چه ندين تاوان .

كه وابو با ته ماشا بكه ين هه ر له باسي  
پاداشتي صه ده قه دا وا چه ند جور خيرو  
پاداشت به ده ست ده هينيت، ئه گه ر  
مه به ست خوي گه وره بيت و نه فس و  
دل و ده رونت خاوين كرديته وه له رپاو  
ناوبانگ ده ركردن .

**سببهم: صه ده قه و يارمه تي به ربه سته**

**له نيوان خاوه نه كه ي و دوزه خدا :**

له پوزي پره شه رمه زاري قيامه تدا كه  
خوزگه ي ئه وه ده خوازين چا كه كانمان  
زياتر بوايه، چا كه و خير و يارمه تي دوي  
په حمه تي په روه ردگار دين به هانا مانه وه  
و قوتارمان ده كنه به نيزني خوا،

**چوارهم: خێر و سه دهقه دان هوکاره بو  
ئه وهی خه لات و دیاری تایبه تی خوای  
گه وره ت بو بییت :**

پیغه مبه ری خوا لا ده فه رموویت:  
(بينما رَجُلٌ بِفَلَاةٍ مِنَ الْأَرْضِ فَسَمِعَ  
صَوْتًا فِي سَحَابَةٍ إِسْقٍ حَدِيقَةَ فُلَانٍ، فَتَنَنَ حَتَّى  
ذَلِكَ السَّحَابِ فَأَفْرَغَ مَاءَهُ فِي حَرَّةٍ، فَإِذَا  
رَجُلٌ قَائِمٌ فِي حَدِيقَتِهِ يُحَوِّلُ الْمَاءَ بِمَسْحَاتِهِ،  
فَقَالَ لَهُ: يَا عَبْدَ اللَّهِ! مَا اسْمُكَ؟ قَالَ: فُلَانٌ،  
لِلْإِسْمِ الَّذِي سَمِعَ فِي السَّحَابَةِ فَقَالَ لَهُ: يَا  
عَبْدَ اللَّهِ لِمَ تَسْأَلُنِي عَنِ اسْمِي؟ فَقَالَ إِنِّي  
سَمِعْتُ صَوْتًا فِي السَّحَابِ الَّذِي هَذَا مَاءُهُ  
يَقُولُ إِسْقٍ حَدِيقَةَ فُلَانٍ، لِاسْمِكَ فَمَا تَصْنَعُ  
فِيهَا؟ قَالَ: أَمَا إِذْ قُلْتَ هَذَا، فَإِنِّي أَنْظُرُ إِلَى  
مَا يَخْرُجُ مِنْهَا، فَأَتَصَدَّقُ بِثَلَاثِهِ، وَأَكُلُ وَعِيَالِي  
ثَلَاثًا، وَارْتُدُّ فِيهَا ثَلَاثَةً<sup>(۵)</sup>).

پاك و بى عه بى بو په روه ردگار، كه ئه ی  
ئینسان ئه گه ر خواناس بیت چه نده  
خۆشه ویستی و چه نده پایه داری،  
به راستی به بیستنی ئه م فه رموودانه و  
وینه یان ئه وه تى ده گه ین كه خوای  
گه وره ده رگای په حمه تی به پووماندا

(۵) (صحیح مسلم).

ئه وه تى ده گه ین كه هه ركات یارمه تی  
هه ژاریكمان دا به كه می نه زانین، ماده م  
په روه ردگار خێره كان په روه رده ده كات و  
زیادی ده كات، ماده م ته رازووی دوارپوژ  
كه متر له مسقاله زه ره یه ك ده خوینیته وه،  
ماده م له و پوژده دا پیویستمان به كه متر  
له ته تی خورمایه، ماده م به ربه سته  
له نیوان خۆمان و ئاگری پر ئیشی  
دۆزه خدا، ده با په له بکه ین و له چنگی  
ئاگرینی ئه و خۆمان به یئینه دهر، وه  
به ئه نجامدانی کاری جوان و پازی کردنی  
خوای گه وره بگه یه ئه و به هه شته ی كه  
بو كه بو چاكه كاران ئاماده كراوه إن شاء  
الله .

### **خوشك و برای به ریزم:**

له كۆتایی ئه م خاله دا ئه وه تى ده گه ین  
كه پیغه مبه ری خوا لا ترساندن و  
موژده ی پیکه وه باسکرد .  
واته: بترسن له و دۆزه خه ی كه هه موو  
جوړه سزایه کی به ئیشی تیدایه، به لام  
له پاش په رستنی خوای گه وره، ده توانن  
به یارمه تی هه ژاران و خێرکردن به كه م  
ده ستان خۆتان بپاریزن لیی ئه گه ر كه متر  
له خورمایه کیش بییت .

کهوا بوو ئازیزان به یارمه تی دهست کورتان ونه داران (إن شاء الله) ده گهینه ئه و ئاسته تی که خوی گه وره خه لاتی تاییه تیمان بوو بنیـری، وه کو له فهرمووده که دا هات سیـیه کی ئه و قازانجه تی که دهیکه یت له دوکان و کپین و فروشتنه که تدا، به لکو که متریش له وه به رزت ده کاته وه بوو ئاستیک که خوی گه وره شیوه یارمه تیه کت بدات، جیاواز له وانی تر که وابوو هه ژارانت به رده وام له یادی.

### پینجه م: خپرو سه ده قه ی نهینی هوکاره بوونه مانی تورهبی په روه ردگار:

په نا ده گرین به خوی گه وره له توربه بوونی په روه ردگار، به پاستی تاوان و سه ریچی گه یشتوته ئاستیک که په روه ردگار به هه ره شه وه باسی بکات، حه قه له سه رمان زوو بکهین و په له بکهین بوو پازی کردنی ئه و ذاته پیروژه، تا شالوی عیقابی ئیلاهی بوو سه ر ئه وان ئیمهش نه گرته وه، به لام خوی گه وره به لوتف و لیبور دنی خوئی ده بوریت له که سیک که گه راوه بییت و ته و به کار بییت، وه تووره بوونی خوئی ناهییلی به رامبه ر

به ته وای کردوه ته وه و چه ندین بانگخوایشی له سه ر داناوه بوو چونه ناوی إن شاء الله خه ساره ت مه ند نابین ئه گه ر ولامی نیردراوانی خوی گه وره بدهینه وه به لام له به رامبه ریشدا بانگخواز هه ن بوو فریودان و گو مپا کردن .

هه ر له باسی خپرو یارمه تی، بانگخوایی یه که م پیغه مبه ری خو شه ویسته او ه مه لاتیکه ته کانن، که هانمان ده دن له سه ر خیرات و پاشان دو عاشمان بوو ده که ن<sup>(٦)</sup>.

به لام ئه وه ی دوو م شه یتانی ده رچووه له په حمه تی په روه ردگارو نه فسی خراپه کاره، که پییت ده لیت: مالی حه لالی خو ت که به زه حمه ت په یدات کردوه له چیدا سه رفی ده که یت و ده یده یت به کی؟

ده ترسیینیت به هه ژاری و غه مبارت ده که ن به له ده ستدانی مال و سه روه ت، بوو ئه وه ی به هره مه ند نه بیت به و خه لاته تی که خوی گه وره له هه موو کات و سه رده می کدا ده نیییت .

(٦) مه به ست له دعای پیغه مبه ری خوا لا ئه و فهرموودانه یه که له کاتی خوئی باسی فهرمووه بوو ئه وانه ی یارمه تی هه ژاران ده دن .

که سانیك كه دل نه رم و به سوژ بن له  
 موسلمانان، به تایبه تی خیرخوازان،  
**برای خیرخوازم:** موژدهی خوشت بهر  
 دیده کهوت و له خویندنه وهی ئەم چەند  
 پەرپه دا، به لام ناگاداربه، ریاو سومعه و  
 ناوبانگ خوئی نه کات به شه ریکه به شت،  
 په نا به خوا چاکه کانت ناهیلئی و سه ده قه و  
 خیره کانت له ناو ده بات، پیغه مبه ری  
 خوا لا له پاداشتی پینجه می خیرو  
 یارمه تیه کانتدا بوئه داران، ده فه رموویت:  
 (صَدَقَةُ السَّرِّ تُطْفِئُ غَضَبَ الرَّبِّ) (۷).

حهوت تا قمه ی که وان له ژیر سیبه ری  
 عه رشه پیروژه که ی په روه ردگار دا.  
**دووهم:** به لام ئە وهی که زیاتر مه به ستمانه  
 لایه نی پاداشته که یه تی، وه ک له  
 فه رموده که دا هاتوه، هوکاریکه بو  
 ئە وهی په روه ردگار ئە و خه شم وتووړه  
 بوونه ی که به هوئی تاوان ومه عصیه تی  
 خو مانه وه لیی گرتووین نه یه یلی.

پاک وبی عه بی بو تو ئە ی ئە و زاته  
 پیروژه ی که چه ندین کارو گو فتارت نامازه  
 پیداوه که هوکاری پازی کردنی تون،  
 سویند بی به توئی خاوه ن شکو ژوریک له  
 خاوه ن مال و سامانه کان ده توانن توړه بی  
 تو له سه ر خویمان لابه دن، به یارمه تی دانی  
 ده ست کورتان.

خوش و وانه یه کی به سوودی تیدایه .  
**یه که م:** وانه به سووده که ی ئە وه یه دوا ی  
 ئە وه ی هانی داین بو ده ست گرتنی  
 هه ژاران، ئینجا فیрман ده کات که ئە و  
 ده ست گرتنه مان به نه ینی بییت  
 وئخلاصمان بیرنه چیت، چونکه  
 سه ده قه ی نه ینی یه کی که له سیفاتی ئە و

موسلمانان به ریزه کان: بیستت پاداشتی  
 خیرو سه ده قه له چه ند رپوه وه، به لام  
 باخراپ تی نه گه یین، ئە و پاداشه کاتی که  
 مندال و خیزانت بی پویست بن له و  
 یارمه تیه ی که ده یده یت به نه داران،  
 ئە گه ر ئە وان نه بوو وه ژار بن توئی باوک

هه ژاران، ئینجا فیрман ده کات که ئە و  
 ده ست گرتنه مان به نه ینی بییت  
 وئخلاصمان بیرنه چیت، چونکه  
 سه ده قه ی نه ینی یه کی که له سیفاتی ئە و

(۷) (حجیح الترغیب والترهیب : ۸۸۸، سلسله الأحادیث  
 الصحیحة: ۱۹۰۸، صحیح الجامع الصغیر: ۷۹۷۳).

ئه هله كهت بو به خيو كردنيان،  
گه وره تريني ئه م خيرو صه ده قانه له  
ئه جرو پاداشتا، ئه وه يانه كه ده بيه خشي  
بو سهر ئه هل ومال ومنداله كانت.

به لام ئه گهر ئافره ته كه خاوه ني مال بوو،  
ئه و ماره بي يه كه مي رده كه ي  
داويه تيبه وه، خيري لي بكات، ئازاده  
ئه گهر پرسى مي رده كه شي له سهر نه بيت،  
جياواز له مالي مي رده كه ي .

به لام ئه گهر مي رده كه ي ده ست كورت  
بوو، پاداشتي خيري ئه و ئافره ته بو  
مي رده كه ي دوو چاره، پاداشتي نزكيه تي  
وپاداشتي يارمه تي داني، وه كو (زه ي نه بي  
خي زاني عبدالله ي كور ي مسعود) (خويان  
لي رازي بيت) ده فهرمويت: پيغه مبه ري  
خوا اا فهرموي:

(تصدقن يا معشر النساء، ولو من حليكن  
قالت فرجعت الى عبدالله فقلت: انك  
رجل ذات اليد، وان رسول الله اا قد  
امرنا بالصدقة، فاته فسأله فان كان ذلك  
يُجزئني عني و إلا صرفتها الى غيركم ؟  
قالت: فقال لي عبدالله بل ائته أنتِ قالت:  
فانطلقت، فاذا امرأة الأنصار بباب رسول  
الله اا حاجتي حاجتها قالت: وكان

له هه موو كه س له پيشترى به خيو كردنيان،  
وه ئه وان له هه موو كه س له پيشترن به بي  
پيوست بوونيان وبى ئيحتياجيان .

كه وابوو برا به ريزه كه م، منداله كانت  
به خيو بكه به پاروي حه لال، دلنيا به  
گه وره ترين خيره، كاتيك ئه وان  
پيوستيان به و پاره و ماله نه بوو، ئيجا  
خيري لي بكه، به ئيزني خوا، ده گه يت به و  
پاداشتانه ي كه باسگران .

پيغه مبه ري خوا اا له باسي پاداشتي  
مال سهر فکردن به خيزان ومندال  
ده فهرمويت:

(دينار أنفقته في سبيل الله، ودينار أنفقته في  
رَبَّةٍ ودينار تصدقت به على مسكين،  
ودينار أنفقته على أهلِكَ، أعظمها  
أجرًا الذي أنفقته على أهلِكَ) (۸) .

واته: (ئه ي ئينساني موسلمان ديناريك  
ببه خشي له پيناوي خوا، وه ديناريكيش  
ببه خشي له پيناوي ئازاد كردني  
به نده يه كدا، وه ديناريكيش ببه خشي بو  
سهر كه م ده ستان وهه ژاران،  
وه ديناريكيش ببه خشي بو سهر

(۸) (رواه مسلم).

به تو، نه گینا دهیده م به که سانی تر،  
 ده فه رموویت: عبدالله t پیی ووتم: به لکو  
 خوت برۆ وپرسیاری لی بکه،  
 ده فه رموویت: رویشتم ته ماشام کرد  
 ئا فره تیکی نه نصاری که لای ده رگای  
 پیغه مبه ره ا هه ردوو کمان بوئه ک کارو  
 پیویست هاتبووین، ده فه رموویت: جا له و  
 کاته دا بیلال t ده رچو، پییمان ووت:  
 ئه ی بیلال t برۆ بو لای پیغه مبه ر ا  
 هه والی به ری دوو ئا فره ت له لای ده رگان  
 پرسیری ئه وه ت لی ده که ن: که ئایا خیر  
 و یارمه تیان له سه ر ده که ویت (به و  
 مانایه ی پاداشتی ته و او یان بو بنوسری و  
 یارمه تی که سانی تر نه دن) نه گه ر بیده ن  
 به میرده کانیان، وه نه وه ته یوانه ی که له  
 ژووری خه وتنی نه ماندان؟ به لام مه لی  
 ئیمه کیین، ده فه رموویت: بیلال t چوه  
 ژووره وه بو لای پیغه مبه ر t و  
 پرسیری لی کرد پیغه مبه ری خوا t پیی  
 فه رمو - نه و دووانه کیین - ؟ فه رمووی:  
 (ئا فره تیکی نه نصاری و زهینه ب ه)  
 پیغه مبه ری خوایش ا فه رمووی - کام  
 زهینه ب - وتی: خیزانی عبدالله t ،  
 ئینجا پیغه مبه ر ا فه رمووی - دوو

رسول الله ا قد أَلْقَيْتُ عَلَيْهِ الْمُهَابَةَ،  
 فَقَالَتْ فَخَرَجَ عَلَيْنَا بِلَالٌ فَقُلْنَا لَهُ : اِنَّتِ  
 رَسُولَ اللَّهِ ا فَاخْبِرُهُ اَنْ اَمْرَاتَيْنِ بِالْبَابِ  
 تَسْأَلَانِكَ: اَنْجِزِيءُ الصَّدَقَةَ عَنْهُمَا عَلَي  
 اَزْوَاجِهِمَا وَعَلَي اَيْتَامٍ فِي حَجْرِهِمَا، وَلَا  
 تُخْبِرُهُ مَنْ نَحْنُ . قَالَتْ: فَدَخَلَ بِلَالٌ عَلَي  
 رَسُوْلِ اللَّهِ ا فَسَأَلَهُ فَقَالَ لَهُ رَسُوْلُ اللَّهِ  
 ا مَنْ هُمَا - ؟ قَالَ: اَمْرَاةٌ مِنَ الْاَنْصَارِ .  
 فَقَالَ رَسُوْلُ اللَّهِ ا اَيُّ الزِّيَانِبِ؟  
 قَالَ: اَمْرَاةٌ عَبْدُ اللَّهِ فَقَالَ رَسُوْلُ اللَّهِ ا -  
 لَهُمَا اَجْرَانِ، اَجْرُ الْقَرَابَةِ، وَاَجْرُ الصَّدَقَةِ (۹).  
 واته: (پیغه مبه ری خوا ا فه رمووی:  
 نه ی کو مه لی ئا فره تان خیر و سه ده که  
 بکه ن: نه گه ر له و ئالتونانه ش بیته که بو  
 جوانی به که دتانه وه ن: ده فه رموویت:  
 گه رامه وه بو لای عبدالله و ووتم:  
 پیغه مبه ری خوا ا فه رمانی پی کردووین  
 خیر و سه ده که بکه یین، وه توش پی او یکی  
 که م ده ست وه ژاری، بچو بو لای لی  
 بپرسه که زهینه بی خیزانم ده لی نه گه ر  
 نه م کاره م له سه ر ده که ویت و به خیر و  
 سه ده که بو م ده نوسری، نه وه دهیده م

(۹) (تفق علیه، واللفظ لمسلم، و انظر: مشکاة المصابیح:

واته: همومو مرؤفیک له رؤزی قیامه تدا له  
ژیر سیبهری سه دهقه و خیره که یدایه تا  
برپار ده دریت له نیوان خه لکیدا.

الصدقةُ على المسكين صدقةٌ، وهي على  
ذي الرِّحْمِ ثنتان: صدقةٌ وصالَةٌ (۱۳).

واته: یارمه تی و خیرکردن بۆ سه ر دهست  
کورت خیرو سه دهقه یه، به لام ئه و خیره  
بۆ سه ر دهست کورتیکی خزم و کهس  
دوانه: خیرو سه دهقه یه، وه گه یاندنی  
صیله ی ره حمیشه .

له کۆتایدا داواکارم له خوای گه وره  
عیباده تی موسلمانان و خیر و یارمه تی  
خیرخوازن و چاکه ی هه موو لایه ک  
وه ربگریت، إن شاء الله .

وصلی الله علی نبینا محمد وعلی آله  
وصحبه وسلم.

پاداشتیان بۆ هه یه، پاداشتیک له بهر  
نزیک و پاداشتیک له بهر یارمه تییه که .

له کۆتایدا خوشک و برای به پیزم ئه م  
چهند فه رموده یه ده دم به گویتاندا که  
باس له پاداشتی ئه و که سانه ده کات له  
خیر و یارمه تی ده به خشن و ترسی  
ئه وه یان نییه هه ژار بکه ون .  
(داوو مَرَضَاکُمْ بِالصَّدَقَةِ) (۱۰).

واته: نه خو شه کانتان چاره سه ر بکه ن به  
سه دهقه و خیرکردن، ئه م فه رموده یه  
به لگه یه له سه ر ئه وه ی ده ست گرتنی  
هه ژاران نه خو شی ده په پینئ و نایه یلئ إن  
شاء الله .

(ظِلُّ الْمُؤْمِنِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ صَدَقَتُهُ) (۱۱) .

واته: خیرو سه دهقه له رؤزی دوا ییدا  
ده بیته سیبهر بۆ خاوه نه که ی.

وفي لفظٍ آخر: (كُلُّ أَمْرٍ فِي ظِلِّ صَدَقَتِهِ  
حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ الْعِبَادِ) (۱۲).

(۱۰) (حسنه الألباني في: صحيح الجامع الصغير: ۳۳۵۸،  
صحيح الترغيب والترهيب: ۷۴۴).

(۱۱) (مسند الإمام احمد: ۸۰۷۲ وقال الشيخ الألباني:  
اسناده حسن صحيح، وانظر: مشکاة المصابيح: ۲۴۳۲،  
وصحيح الترغيب والترهيب: ۱۹۲۵).

(۱۲) (صحيح الجامع الصغير: ۴۵۱۰، صحيح الترغيب  
والترهيب: ۸۷۲، ومشكلة الفقر: ۱۸۸).

(۱۳) (صحيح الجامع الصغير: ۳۸۵۸ ومشكاة المصابيح:  
۱۹۳۹).